



Ministerineuvoston ehdotus oikeusalan yhteistyöohjelmaksi 2023-2024

1. Johdanto

Pohjoismaiden oikeusministerien yhteistyötä on kuvattu nyt voimassa olevassa oikeusalan yhteistyöohjelmassa, joka koskee vuosia 2019–2022. Tämä ministerineuvoston ehdotus koskee Pohjoismaiden oikeusministerien ehdotusta päivitettyksi yhteistyöohjelmaksi vuosiksi 2023–2024.

2. Taustaa

Oikeussektori koostuu oikeusasioiden ministerineuvostosta (MR-JUST) ja oikeusasioiden virkamieskomiteasta (ÄK-JUST). Oikeussektorilla tehdään myös pohjoismais-balttilaista yhteistyötä virkamiesryhmässä ja säännöllisissä Pohjoismaiden ja Baltian maiden oikeusministerien kokouksissa. Kaudelle 2021–2024 oikeussektorille on varattu hankerahoitusta vuosittain noin 1,2 miljoonaa Tanskan kruunua.

Oikeussektorin nykyinen yhteistyöohjelma laadittiin vuonna 2018 ja se astui voimaan vuonna 2019. Tämä tapahtui ennen kuin Pohjoismaiden pääministerit hyväksyivät Visio 2030:n ja Pohjoismaiden yhteistyöministerit hyväksyivät vision toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman, joka on voimassa vuosina 2021–2024.

Visio ja toimintasuunnitelma ovat tärkeimmät oikeussektorin toimintaa ohjaavat asiakirjat. Sektorin yhteistyöohjelman tulee noudattaa vision toimintasuunnitelman linjauksia. Oikeusalan uusi yhteistyöohjelma on näin ollen voimassa vuosina 2023–2024.

ÄK-JUST on arvioinut nykyistä yhteistyöohjelmaa ja todennut, että ohjelman strategiset painopistealueet, ts. pohjoismaisen lainsäädännön yhdenmukaisuus ja sen hyödyt, oikeusvarmuuden turvaaminen sekä rikollisuuden ennaltaehkäisy, ovat tärkeitä jatkossakin. Lisätietoa on jäljempänä kohdassa 5 ja yhteistyöohjelman luonnoksessa. ÄK-JUST arvioi myös, että nykyinen yhteistyöohjelma noudattaa hyvin Visio 2030:n ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman linjauksia.

Edellä esitetyn perusteella ja ottaen huomioon, ettei ole tarkoituksenmukaista laatia vain kaksi vuotta voimassa olevaa uutta yhteistyöohjelmaa, ÄK-JUST katsoi, että nykyisen yhteistyöohjelman sisällön voimassaoloa tulisi pidentää vuoden 2024 loppuun asti. Yhteistyöohjelmaa pitäisi kuitenkin päivittää siten, että siitä käy ilmi, miten sektorin työ vaikuttaa Visio 2030:n toimintasuunnitelman toteutukseen.

ÄK-JUST on pyytänyt Pohjoismaiden neuvoston Hyvinvointi Pohjolassa ja Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnilta näkemyksiä tästä ehdotuksesta. Hyvinvointi



Pohjolassa -valiokunta ilmoitti 28. maaliskuuta 2022 tukevana ehdotusta. Sama viesti on saatu suullisesti Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnalta Pohjoismaiden neuvoston sihteeristön kautta.

Tämän jälkeen ÄK-JUST esitteli ehdotuksen oikeusministerien (MR-JUST) kokouksessa 20.–21. kesäkuuta 2022 yhdessä päivitetyn yhteistyöohjelmaluonnoksen 2023–24 kanssa. MR-JUST jakoi ÄK-JUSTin näkemyksen, että nykyistä yhteistyöohjelmaa jatketaan ja päivitetään tiedolla siitä, miten sektorin työ edistää vision toteutumista. MR-JUST päätti alustavasti hyväksyä luonnoksen ja pyytää Pohjoismaiden neuvostolta näkemyksiä ministerineuvoston ehdotuksesta.

3. Ehdotus

Pohjoismaiden neuvostoa pyydetään täten esittämään näkemyksensä Pohjoismaiden oikeusministerien ehdotuksesta jatkaa nykyisen oikeusalan yhteistyöohjelman sisältöä liitteenä olevan yhteistyöohjelmaluonnoksen 2023–2024 mukaisesti. Luonnosta on päivitetty tiedolla siitä, miten oikeussektorin työ edistää Visio 2030:n ja sitä koskevan toimintasuunnitelman toteuttamista. Luonnoksen ulkoasu eroaa sen vuoksi nykyisestä yhteistyöohjelmasta.

4. Vaikutusten arvioinnit: lapset ja nuoret, tasa-arvo ja kestävä kehitys

Ehdotus ei aiheuta oikeusalan yhteistyön organisointiin muutoksia, jotka koskevat lapsia ja nuoria, tasa-arvoa ja kestävä kehitystä.

5. Yhteistyö/organisointi

Ehdotuksen mukaan sektori priorisoi myös jatkossa seuraavia strategisia painopistealueita:

- Pohjoismaisen lainsäädännön yhdenmukaisuus ja sen hyödyt

Tämä strateginen painopistealue kattaa oikeussektorin työn, jolla edistetään vapaata liikkuvuutta Pohjoismaissa ja torjutaan uusien rajaesteiden syntymistä maiden lainsäädännössä olevien erojen seurauksena. Työ liittyy Visio 2030 -toimintasuunnitelman tavoitteeseen 7, jossa on kyse mm. liikkuvuuden edistämisestä Pohjolassa.

- Oikeusvarmuuden turvaaminen

Tämä strateginen painopistealue kattaa sektorin työn, jonka tavoitteena on varmistaa vahvat päätöksentekoprosessit Pohjoismaissa ja huolehtia oikeusvarmuuden toteutumisesta suhteessa sekä kansalaisiin että yrityksiin. Työ liittyy Visio 2030 -toimintasuunnitelman tavoitteeseen 12, jossa on kyse luottamuksen ja yhteenkuuluvuuden säilyttämisestä Pohjoismaissa.

- Rikollisuuden ennaltaehkäisy



Tämä strateginen painopistealue kattaa sektorin työn, jonka tavoitteena on vahvistaa Pohjoismaiden toimia rikollisuuden ja terrorismin kohtaamisessa ja torjunnassa esimerkiksi poliisiyhteistyön avulla. Työ liittyy Visio 2030 -toimintasuunnitelman tavoitteeseen 12, jossa on kyse luottamuksen ja yhteenkuuluvuuden säilyttämisestä Pohjoismaissa.

Ehdotus ei aiheuta muutoksia oikeusalan yhteistyön organisointiin.

6. Budjetti- ja resurssivaikutukset

Ehdotus ei aiheuta muutoksia oikeussektorin budjettiin tai näiden varojen käyttöön oikeussektorilla.